

[Uitzending 648: Psalm 144:1 t/m 150:6]

Ps.144 draagt de naam van David. De Septuaginta heeft hierbij nog de aanduiding 'over Goliath', wat mogelijk gebaseerd is op een verband met 1Sam.17. Ps.144 behoort tot het genre van een gebed **en** een lofpsalm. De vorm van de psalm is ingegeven door het pastorale **en** liturgische doel ervan. Enerzijds wordt - in de verzen 1 en 2 - de onverbreekelijke band tussen de koning en de HERE betuigd **en** anderzijds - in de verzen 3 en 4 - de menselijke kwetsbaarheid, belichaamd in de koning. Deze zaken lopen uit op een gebed om bescherming tegen rampen en tegen de macht van vreemde volken - in de verzen 5 t/m 8. Als dankzegging belooft de dichter - in de verzen 9 t/m 15 - een nieuw lied, dat hij introduceert na een afsluitende samenvatting - in vers 10 en 11. Het lied gaat over een hoopvolle verwachting voor het volk dat zich aan het verbond houdt en de goedheid van de HERE erkent (vs.12-15).

De psalm begint met '**ik prijs de HERE**'. De dichter noemt Hem in de Hebreeuwse tekst met bekende beelden: een rots, een vesting **en** een vaste burcht. De HERE oefent de handen van de dichter voor de strijd, is bevrijder **en** ook een schild of schuilplaats. De beelden spreken van bescherming, hulp en bevrijding. Ook komt - in de verzen 1 en 2 - de liefdevolle trouw van de HERE naar voren. Psalm 144 vers 3 en 4: **HERE, hoe is het mogelijk dat U zelfs naar kleine mensen omziet? Waarom zijn zij U zoveel waard? Zoals een ademtocht voorbijlijdt en in het niets verdwijnt, vliegt ook een mensenleven voorbij.** Met deze nederige houding introduceert de dichter zijn gebed om concrete hulp.

Met beelden van een vulkaanuitbarsting (rokende bergen) **en** bliksemschichten wordt gevraagd om bevrijding uit de macht van vreemde volken (vs.7). Laat de HERE Zijn hand uitsteken om hem te redden van leugenaars en vreemdelingen die klaar staan om hem aan te vallen. Ze zijn bedreigend (vs.8) en dodelijk als een watermassa. Maar hoe machtig ze ook zijn, de HERE beheerst het gevaar, zoals Hij het gevaar van kolkende watermassa's beheerst. Psalm 144 vers 9: **Mijn God, ik wil voor U een prachtig, nieuw lied zingen. Onder begeleiding van de harp zal ik psalmen voor U zingen.**

De dichter zal voor de HERE een nieuw lied zingen. Dan herhaalt de dichter zijn gebed uit de verzen 7 en 8 om redding uit de macht van vreemden volken, van leugenaars en bedriegers (vs.11). De laatste vier verzen bevatten het nieuwe lied dat de dichter al aankondigde.

Daarin bidt hij om kinderen in de gezinnen (vs.12), schuren met allerlei voedsel **en** een grote, sterke veestapel (vs.13-14). Hij bidt **tegen** rampen, zoals een uittocht of vlucht. De lijst lijkt **onbescheiden**, maar de dichter heeft reden om zulke zegeningen te verwachten, **ze zijn beloofd** als onderdeel van de verbondsrelatie (Deutr.28:4). Zijn gebed is, dat God **met** Zijn volk zal zijn, zoals Hij is geweest met David. Ps.144 vers 15: **Een volk dat zo kan leven, is een gelukkig volk! Het volk dat de HERE God aanbidt, is een gelukkig volk!** (Ps.33:12).

Behalve het zingen van een 'nieuw lied' (vs.9), bekend uit het Bijbelboek Openbaring (Openb.5:9; 14:3), plaatst Ps.144 de nietigheid van het leven (Ps.144:3) tegenover agrarische successen en rijkdom (Ps.144:12). De Here Jezus noemt zichzelf, net als de dichter van Ps.144, een mensenkind, die zonder enige rijkdom door het leven gaat **en** armer is dan vossen en vogels (Lucas 9:58). In Jakobus 4 vers 14 lezen we: **Hoe weet u wat er morgen met u zal gebeuren? Uw leven lijkt op een damp, die er nu is en straks weer verdwijnt.**

We gaan verder met Ps.145.

Ps.145 is de laatste alfabetische psalm in het Bijbelboek Psalmen. Ps.145 heeft overeenkomsten met de alfabetische Ps.111. Beide psalmen hebben dezelfde omschrijvingen van de grootheid **en** majesteit van de HERE. Beiden spreken ook over het uitroepen van Gods grote daden, ontferming en genade. In Ps.145 ontbreekt de 14de letter (*Nun*) in de Masoretische tekst (vs.13).

Ps.145 is bovendien de enige psalm die 'een loflied' wordt genoemd, hoewel de rabbijnen het hele Psalmboek, het boek van de lofliederen of lofprijzingen' noemen. De psalm kent een opvallend hoge concentratie van woorden die op een feestelijke bijeenkomst duiden.

Na de aanhef volgen de liturgische acties elkaar snel op: roemen en loven - o.a. in vers 1 en 10; eren en prijzen - in vers 2, 3, 10 en 21; roemen - in vers 1, 6 en 7; bekendmaken, verkondigen en vertellen - in vers 5, 6 en 7; juichend zingen of jubelen - in vers 7. Een belangrijk handschrift uit Qumran heeft van Ps.145 een beurtzang gemaakt, zoals Ps.136. In het handschrift is na elke zin een uitroep toegevoegd waarmee de gemeente kan antwoorden: **'Geprezen zij de HERE en geprezen zij Zijn naam voor altijd en eeuwig!'**. Deze versie hoort zeker niet bij de oudste handschriften, maar duidt wel op een vroege gewoonte om Ps.145 op een uitbundige manier samen te zingen. Ook de aanduiding dat de lofprijzing altijd zal voortbestaan **van generatie op generatie** (vs.4,13), duidt op het belang van Ps.145 als feestlied. Na de aanhef volgt in de verzen 1 t/m 7 de lofprijzing aan de hand van de 7 eerste letters van het Hebreeuwse alfabet.

Psalm145 vers 1 en 2: **Mijn God, ik zal U roemen. U bent mijn Koning. Uw naam wil ik mijn leven lang loven. Elke dag zal ik U eren en uw naam prijzen zolang ik leef.** Het loflied sluit af met vers 7: **Laat Uw grote goedheid genoemd worden en juichende liederen worden gezongen over Uw rechtvaardigheid.**

Psalm 145 vers 8: **De HERE geeft genade en ontfermt Zich liefdevol. Hij heeft een onmetelijk geduld en is groot in Zijn goedheid en liefde.** In de verzen 8 t/m 13 wordt aan de hand van 6 Hebreeuwse letters gezongen over Gods koningschap.

Daarna ontbreekt de 14de letter in de Hebreeuwse tekst van de Masoreten. In het Qumranhandschrift is de letter toegevoegd met de tekst: *de HERE is getrouw in al Zijn woorden en betrouwbaar in al Zijn daden.*

In vers 14 t/m 21 wordt gezongen over de hulpvaardigheid van de HERE.

Psalm 145 vers 17 en 18: **De HERE is rechtvaardig in alles wat Hij doet. Zijn goedheid en liefde stralen af van alles wat Hij maakt. De HERE is dicht bij ieder die Hem aanroept met een zuiver hart.** Iedere gelovige zal meezingen met de dichter van Ps.145 vers 21: **Zonder ophouden wil ik vertellen over de grootheid van de HERE. Tot in eeuwigheid zal alles wat leeft Zijn heilige naam eren.** Zingt u mee?!

We gaan verder met Psalm 146.

Ps.146 is een individuele lofpsalm. De voornaamste kenmerken van een lofzang zijn aanwezig. De dichter gaat met de verschillende elementen vrij om en voegt zelfs onderdelen toe. Zo is zijn advies in de verzen 3 en 4, alsook de zaligspreking van vers 5 kenmerkend voor de wijsheidsliteratuur (Spr.3:13; 14:21). De dichter wil zijn hoorders aansporen op de HERE te vertrouwen. De opbouw van de psalm is moeilijk te herkennen. Er is wel overeenstemming over het raamwerk waarbinnen de dichter zijn lofzang aanheft. De psalm begint en eindigt met: **Prijs de HERE!** In de verzen 1 en 2 spoort de dichter zichzelf aan om de HERE te loven. Maar, de aansporing dient ook een breder doel. De lof aan de HERE mag niet tijdelijk zijn, maar moet voortduren, een heel leven lang. Daarbij moet gedacht worden aan een enthousiaste lofzang tijdens ons leven (vs.2). Als inleiding op zijn oproep om op de HERE te vertrouwen, geeft de dichter eerst aan op wie een mens **niet** moet vertrouwen, namelijk op **machthebbers** of **edelen**. Mensen die leidinggevende posities in de samenleving bekleden **en** zorg horen te dragen voor recht en welzijn.

Daarna wordt - in vers 5 - de positieve insteek gekozen: laten de hoorders op God vertrouwen. De Here zal trouw blijven aan Zijn beloften aan Jakob. In de volgende verzen wordt Gods trouw uitgewerkt met concrete voorbeelden. De God van Jakob is de 'Maker' van hemel en aarde, de zee **en** alles wat daarin zwemt. Hij is de Bevrijder van gevangenen **en** Beschermers van hen die gebukt gaan onder zorgen.

Met deze uitspraken wordt onderbouwd dat de HERE te vertrouwen is. Wie wil deze God niet dienen? De vreemdelingen worden beschermd, en ook de andere twee kwetsbare groepen in de samenleving – weduwen en wezen – kunnen hun vertrouwen op God stellen. Zo wordt indirect duidelijk dat de HERE de ideale **en** echte koning is. Psalm 146 vers 9 en 10: **De HERE beschermt mensen die in een ander land vertoeven en Hij zorgt voor weduwen en wezen. Ongelovigen helpt Hij echter niet. Hun wegen maakt Hij tot dwaalwegen. De HERE is Koning tot in eeuwigheid. Jeruzalem, uw God is er voor elke nieuwe generatie. Prijs de HERE!**

De HERE moet als ideale koning worden vereerd, maar Zijn vertegenwoordigers op aarde kunnen Zijn wil **en** plannen **niet volkomen** uitvoeren.

In het NT blijkt Jezus Christus de Koning der koningen te zijn. Hij neemt de woorden van Jes.61, die sterk aan deze psalm doen denken, in de mond (Luc.4:18v.; Ps.7:21v.). Zo maakt Hij duidelijk wat zijn rol is, dat Hij met recht de Zoon genoemd kan worden, omdat Hij aan de wil van de Vader gehoorzaamt. Ps.146 is nog niet volledig vervuld. Net als het oude Israël, hebben zij die Jezus Christus kennen, de onwankelbare hoop dat hun Koning, de Here der Heren is **en iedere knie zich voor Hem zal buigen**. In de toekomst zal die verwachting zeker worden vervuld.

We gaan verder met Psalm 147

Ps.147 is een lofzang die de voortdurende daden van de HERE bezingt en zich speciaal richt op Jeruzalem. Het lied past daardoor goed bij de afsluitende 'Hallel-psalmen' in het Bijbelboek Psalmen.

Ps.147 is waarschijnlijk ontstaan in de periode van de ballingschap of daarna. De gedachten van vers 2, over het bouwen van Jeruzalem **en** het terugbrengen van de ballingen, passen goed bij een dergelijke tijd. Er zijn veel literaire verwijzingen of citaten. Zo wordt er gebruik gemaakt van teksten uit Deutr.4, Job37 t/m 39, Ps.33, 104 en Jes.40 t/m 66. Op bekwame wijze zijn de teksten verwerkt tot een nieuw loflied.

Ps.147 is opgebouwd uit drie delen. Elk van de delen begint met een oproep tot lofprijzing.

De drie delen beschrijven achtereenvolgens dat de HERE voorziet in herstel – vers 1 t/m 6. Hij voorziet in levensonderhoud – vers 7 t/m 11 **en** in vrede – vers 12 t/m 20. De dichter opent - net als in de laatste vijf psalmen - met de oproep 'Prijs de HERE!' **of** 'Halleluja'. In Ps.147 is die oproep een deel van de tekst, **en** wordt de oproep tweemaal herhaald (vs.7,12). In de rest van Ps.147 wordt verklaard waarom de HERE de lof verdient.

Voordat de dichter aan die uitleg begint, weidt hij eerst uit over het loven zelf. Mocht er na de eerste 2 verzen nog twijfel bestaan over de mogelijkheden die de HERE heeft om herstel te bewerken, dan wordt die door de dichter volledig weggenomen.

De HERE heeft de sterren gemaakt, mogelijk klinkt hierin iets door van de diskwalificatie van de Babylonische sterrenverering. Israël aanbidt geen sterren, **zij aanbidden hun Schepper**. Met verschillende voorbeelden wordt de Almacht van de HERE uitgedrukt. De God die dit kan doen, kan ook het herstel van een volk garanderen en bewerken.

In vers 7 t/m 11 klinkt een tweede oproep tot lofprijzing. De nadruk ligt nu op de dankzegging **en** de begeleiding met de citer. Aan de hand van deelwoorden wordt duidelijk gemaakt wie de HERE eigenlijk is. Wat de HERE van Zijn volk verwacht lezen we in vers 11: **De HERE hecht er waarde aan dat mensen ontzag voor Hem hebben en vertrouwen op Zijn goedheid en liefde**. In de verzen 12 t/m 20 lezen we over de HERE die voorziet in de bescherming van Zijn volk en Zijn stad. De HERE verdient de lof van Zijn volk omdat Hij de grendels van de poorten sterk heeft gemaakt. Het tweede aspect van Gods handelen is de bescherming van de 'kinderen' van Jeruzalem (vs.13). In vers 14 wordt de bescherming uitgedrukt door te spreken over vrede voor de grenzen. De zegen voor de inwoners blijkt uit de rijke oogsten. Net als in de voorgaande delen van de psalm wijst de dichter op de grootheid van de HERE door Zijn macht met betrekking tot de schepping te beschrijven.

Ps.147 vers 18: **Maar als God Zijn woord stuurt, smelt alles weg. Als Hij de wind laat waaien, stroomt het water weer**. Het woord van de HERE wordt als een boodschapper beschreven die met spoed de opdracht uitvoert (vs.15). Israël heeft ook op een andere, nog meer persoonlijke wijze, Gods woord ontvangen. Vers 19: **Het volk van Israël kreeg van Hem wetten en leefregels**.

Met geen ander volk heeft de HERE dat gedaan. Daarom kennen de andere volken de leefregels van de HERE niet. Zij zijn onwetend over de manier waarop Hij gediend wil worden (vs.20).

De lof voor de HERE is de uitgangspositie, maar krijgt in Ps.147 een uitgebreide onderbouwing. Daarin staat hulp van de HERE centraal. Hij voorziet in herstel en wederopbouw van Jeruzalem, Hij voorziet in het levensonderhoud van hen die op Hem hopen **en** vertrouwen. Hij voorziet in bescherming zodat de toekomst van Zijn volk is gewaarborgd.

De verwijzingen naar Gods handelen in de schepping ondersteunen deze centrale gedachten. De HERE verlangt dat Hij wordt gediend. In het NT blijkt uit de vele wonderen dat de Here Jezus de verbrokenen van hart heelt, zij die lichamelijke ziekten hebben, maar ook zij die geestelijke en psychische problemen hebben (Matth.11:28-30). Ook blijft de zegen van de HERE en Zijn Verlossing niet langer beperkt tot Israël, maar gaat het ook naar de andere volken (Hand.15; Ef.2:11-22).

We gaan verder met Ps.148

Ps.148 is een loflied waarin de oproep tot lofprijzing bijna de hele psalm in beslag neemt. Waar in Ps.147 nog ruim aandacht werd besteed aan de reden voor de lofprijzing, ligt de nadruk in Ps.148 veel meer op de oproep tot lofprijzing. De psalm bestaat uit twee delen. In het eerste – de verzen 1 t/m 6 – wordt de hemel met al zijn bewoners opgeroepen de HERE te loven. Het tweede deel – vers 7 t/m 14 – heeft ook een oproep tot lofprijzing, maar worden de aarde en haar bewoners opgeroepen. De afsluitende motivatie – in vers 13 en 14 – sluit de psalm als geheel af door ‘aarde en hemel’ samen te vermelden (vs.13) en de aandacht te richten op het volk van God (vs.14). De lofzang moet vanuit de hemel komen en is daar ook hoorbaar. Want de lofzang is bestemd voor de HERE, die in de hemel woont. Toch heeft de HERE ook Sion (Jeruzalem) tot Zijn woning gemaakt om daar te worden geprezen. Jeruzalem is de plaats waar hemel en aarde elkaar raken, al wordt de stad hier niet genoemd. In het vervolg wordt de opdracht ‘looft Hem’ nog 5x gehoord, steeds gericht aan een bijzondere groep. Zij zullen zich niet buiten de wetten kunnen begeven die de HERE aan hen heeft meegegeven in de schepping, daaraan blijven alle genoemde groepen altijd onderworpen (vs.6). In de verzen 7 t/m 14 wordt ook de aarde opgeroepen in de lofzang een aandeel te hebben. Uit het vervolg blijkt dat we daarbij aan de aarde in brede zin moeten denken. De volgorde waarmee de schepselen worden genoemd, is in grote lijnen parallel aan de volgorde waarin ze zijn geschapen (Gen.1:21-27). Zo werkt de dichter stapsgewijs van het onbekende naar het bekende. Als de dichter eindelijk over mensen gaat spreken, begint hij opnieuw bij wat ver bij het volk vandaan staat.

Van koningen is in Israël immers in de periode na de ballingschap geen sprake meer. Alle koningen van de aarde worden opgeroepen de God van Israël te erkennen. In vers 12 wordt de opsomming beëindigd. In vers 13 laat de dichter een motivatie voor de lofprijzing volgen.

Laat iedereen de naam van de HERE prijzen! Want alleen Zijn naam is waard geprezen te worden. Zijn macht en heerlijkheid strekken zich uit over hemel en aarde.

Daarna wordt in vers 14 onverwacht het volk Israël geïntroduceerd. Daarmee wordt **nog** een reden voor de lofzang aangedragen, namelijk het handelen van de HERE met het volk Israël.

We gaan verder met Ps.149

Ps.149 een lofzang. Uit de verzen 7 t/m 9 blijkt dat wat de HERE in de toekomst zal doen reden is om de lofzang aan te heffen. Het toekomstperspectief van de dichter, en met hem van Israël (het verbondsvolk) wekt blijdschap op, die in een lofzang moet worden geuit. Ps.149 is een lofzang op de toekomstige overwinning van de HERE ten behoeve van Israël. De psalm bestaat uit twee delen, de verzen 1 t/m 4 **en** 5 t/m 9. Beide delen bevatten een oproep tot lofprijzing **en** geven daarvoor een reden.

De HERE zal Zijn volk weer in ere herstellen. Hij zal voor Zijn volk opkomen door de volken te geven wat hun toekomst. Meermalen gebruikt de HERE dan Zijn eigen volk als instrument om het vonnis te voltrekken.

Zo komt de Here naar voren als een vergeldende God, niet op basis van willekeur, maar gedreven door gerechtigheid, trouw en liefde. Ondanks het feit dat een vergeldende God in onze tijd bij velen weerstand oproept, moet toch beseft worden dat dit voor Gods eigen volk ook een beschermend recht is.

Ps.149 ziet uit naar het uiteindelijke oordeel dat over alle volken voltrokken zal worden als Christus terugkomt op de wolken van de hemel. **Prijs de HERE! Zing een nieuw lied voor de HERE, prijs Hem in de samenkomsten van de getrouwen. Prijs de HERE!**

We zijn toe aan de laatste psalm.

Psalm 150 vers 1 t/m 6: Prijs de HERE! Loof God in Zijn heilige hemel, prijs Hem om de machtige hemel die Hij maakte. Prijs Hem om de geweldige dingen die Hij heeft gedaan. Prijs Hem omdat Hij zo geweldig groot is! Prijs Hem met het schallen van de trompetten, prijs Hem met de harp en citer. Prijs Hem met reidans en tamboerijnen. Prijs Hem met fluiten en snaarinstrumenten. Prijs Hem met klinkende cymbalen, prijs Hem met schallende cimbaalslagen. Laat alles wat adem heeft, de HERE prijzen! Prijs de HERE!

Het Bijbelboek Psalmen eindigt met een lofzang, waarbij de oproep tegelijk de concretisering ervan is. Laat de HERE worden geloofd. Het uitspreken van die woorden is God de erkenning geven die Hem toekomt. Dat is op zich al een lofprijzing. Los van de persoonlijke situatie is het wijzen op de grote daden van de HERE en Zijn grootheid al reden genoeg om een lofzang aan te heffen. Zo'n lofzang wordt gekenmerkt door enthousiasme **en** een geweldige muzikale begeleiding. Binnen het Jodendom hebben – in de synagogen – muziekinstrumenten bijna geen plaats, omdat zij verbonden waren met de dienst in de tempel. In het NT komen muziekinstrumenten voornamelijk voor in het Bijbelboek Openbaring.

In de volgende uitzending gaan we weer een Bijbelboek uit het NT lezen. De brief van Paulus aan de Efeziërs.